

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $\frac{2}{3}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 53.

Brasovu 20|8 Iuliu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Alte acuse la procesulu verbale al conferintei nationale din 27 Iuniu a. c. *)

Proiectul de resolutiune alu majoritatei comisiunei esmise de catra conferinta nationale.

Conferintia nationale romana conchiamata de catra confratii nostrii dn. consiliariu Elia Macelariu, Dr. Ioane Ratiu, advocatu si Mateiu Nicola, advocatu, luandu de nou in de aproape consideratiune acele ratiuni grave, care au constrinsu pe conferintia tienuta in Mercurea in Martiu 1869 — că se recomande alegatorilor transilvani de nationalitate romanescă abtienerea totale dela urnele electorale deschise pentru diet'a Ungariei, au afisat din nou ca in acestu respectu situatiunea nu s'a schimbat intru nimicu, prin urmare ca ratiunile care ne au impusu abtienere in 1869 existau si pentru anul 1872.

De alta parte inse membrii acestei conferintie au adus cu sene tristă experientia, ca chiaru si acei pucini alegatori romani pe cati ii sufere legea cea vitrega a merge la urnele electorale, suntu espusi de catra agentii partitelor politice la cele mai pericolose tentatiuni, care potu se aiba consequentie funeste in venitoriu; de alta parte comisiunea dvōstra inspirata de ferbentea dorintia de a sustine solidaritatea bine intielēsa intre filii aceleiasi natiuni, s'a involutu cu majoritate de voturi a ve supune la deliberarea dvōstra urmatorulu proiectu de resolutiune:

1. Membrii acestei conferintie -si impunu siesi obligatiunea de a lua in mana cestiunea electorale prin totē cercurile electorale, pe unde inca nu este prea tardiu, si a conduce pe alegatorii romani la urnele electorale, inse numai in sensulu programei nōstre nationale cunoscuta de tota lumea si cu scopu de a paralisa tentatiunile.

2. Membrii acestei conferintie nu voru intra in negotiatu si invioeli séu pacte electorale cu nici una partita care nu va fi adoptatu si sustinutu program'a natiunei romanesci transilvane.

3. Membrii conferintiei voru sustine si ajuta numai reusirea acelor candidati romani, cari se voru obliga pe onore si in conscientia loru, ca voru persevera pe langa program'a nationale si o voru apara barbatesce in tota vieti'a loru, prin urmare ca alesi fiindu, in calitatea loru de deputati nu voru partecipa la nici unu felu de alta legislatiune, pana candu ni se va vedea realizata program'a nationale.

4. Membrii conferintiei actuale astépta dela deputatii, cari poté ca voru fi alesi, că ferinduse

*) Acestea proiecte s'au mai publicat in Gazeeta si in „Federatiune“ in nesce corespondentie private, inse cu ore-si-care alteratiani, consequentie ale marei intimi cu care s'au decopiatu stante sesiune mai multu numai cu pena de plumbu, cum si ale impregiurarei, ca proiectul primitiv a suferit unele modificari in comisiune. Aici le reproducem decopiate intocma dupa contestele esite din sinulu comisiunei, perlese in siedint'a publica continua dupa amédi alaturate la procesulu verbal al conferintiei.

de ori-ce passi, cari ar' fi de natura de a compromite drepturile autonome ale marelui principatu Transilvaniei si libertatea nationale a poporului romanescu, mai vertosu se fia perseveranti pe terenul deschis u si datu natiunei intregi, prin urmare si loru, prin prea inalte rescripte imperatessi si anume celu din 21 Aprile 1863 si celu din 15 Iuliu 1863, care suntu in parte mare emanatiuni ale diplomei Leopoldine, care inse cuprindu totu una-data cele mai solemne promisiuni imperatessi facute in favorea natiunei romanesci, in urmarea repetitelor petitiuni nationali.

Considerandu, cumca pusetiunea politica a natiunei romane in Transilvania dela 1869 nu s'a schimbatu intru nemicu,

mai departe considerandu, cumca drepturile politice-nationali ale natiunei romane nu suntu recunoscute si conditiunile neaparate pentru existenti'a natiunei romane că individualitate politica nationale ni se subtragu:

Conferintia decide a recomandá alegatorilor romani abstienere dela alegerea deputatilor pentru diet'a pestana, conformu conclusului dela Mercurea.

I. M. Moldovanu m/p.
Augustu Horsia m/p.
Axentie Severu m/p.
E. Macelariu m/p.
G. Baritiu m/p.
Dr. Tincu m/p.
Gabriele Manu m/p.

Votul separatu

alu dlui secret. ministeriale Ladisl. Vaida, că membru comisiunei esmise din conferintia nationale in Alb'a Iulia in 27 Iuniu 1872.

Prea onorat'a conferintia nationale, in siedint'a sa tienuta astazi inainte de amédi, esmitendu una comisiune spre a-si dā parerea asupra proiectului de decisiune cititu prin adencu stimatulu d. Georgiu Baritiu, m'a onoratu si pre mene cu prea pretiuit'a sa incredere benevoliendu a me alege de membru acelei comisiunei.

Maioritatea comisiunei esmise a primu cu pucine stramutari stilistice acelu proiect compus de d. Baritiu, in care se recomandá, că romanii transilvaneni se liè parte activa la alegarele alegatilor dietali, pre langa respectarea cunoscutului programu nationalu etc. etc.; éra una minoritate a facutu unu altu proiectu deosebitu, prin care propune chiaru abtienere totala si dela alegeri, adica passivitate absoluta.

Din motivele mai la vale desfasiurate, eu nu potu primi proiectul minoritathei, in acelu intlesu, cum e propusu. A mea parere modesta mai se apropia de proiectul conceputu de d. Baritiu, adoptatu de maioritatea comisiunei, nu de totu consuma inse nici cu acel'a.

Deci -mi amu tienutu de detoria a predá cu profundu respectu urmatorulu meu

Votu separatu:

Credu, ba sum pre deplinu convinsu, ca toti suntem de accordu, cumca la facerea decisiunilor in acésta conferintia trebue se bagamu bine séma, că acele se nu fia spre detrimentul causei nōstre nationali, ci spre promovarea aceleia, apoi că acele se fia atari, pre cari potemu ave sperantia,

ca vomu fi in stare a le realizá in solidaritate, si cumca prin decisiunile nōstre, in catu se pote, nu punem pedeci in calea unei transactiuni si imparciu dorite, ce si pentru natiunea nōstra e una cestiune vitala. Dupa parerea mea modesta la proiectul maioritathei nu totē motivele susu atense suntu destulu luate in consideratiune, éra intru cel'a alu minoritathei inca cu multu mai pucinu.

I.

Incepui cu proiectulu minoritathei.

In acesta ni se recomenda passivitate atatu de absoluta, incatnici la alegerea alegatilor dietali se nu luamu parte de feliu.

Eu nu me potu alaturá la acestu proiectu, pentruca din multe privintie lu tienu de daonusu causei nōstre nationali.

Mi lieu volia de a spune, ca din ce motive:

Óre nu ar' fi spre detrimentul causei nōstre nationale, déca nu amu poté nici acum midulocí intre romanii transilvaneni in tienut'a politica o solidaritate, că asia apoi frati de unu sange si de unu interesu comunu se nu mai simu desbinati si impartiti si pre venitoriu in dōue tabere, adica in a activistilor si a passivistilor?

Eu dela zelulu nationalu alu defensorilor passivitati chiaru asia presupunu, ca voliescu binele natiunei romane, că si celia, cari se tienu de proiectulu maioritathei. — Fara indoiala nici unulu nu se afla intre noi, care se nu dorésca **solidaritatea**, toti trebue se simu petrunsi de suprem'a necesitate, cumca ori se simu toti passivisti, ori se simu toti activisti, dé' nu e libertatu se lasamu mai multu talata natiunea nōstra in dōue castre, ci trebue se simu toti intruniti si solidari. Déca amu primi inse passivitatea **in intelectesulu** proiectatui prin minoritatea comisiunei atunci scopulu nostru de a midulocí in tienut'a nōstra politica solidaritate, de buna séma nu l'amu poté ajunge, — Se scia adica, ca la 5 Maiu a. c. s'a tienutu in Sibiu una conferintia, carea s'a declaratu pentru activitate intru atat'a, că la alegarele venitorie se luamu parte activa.

De si — dupa convingerea mea — decisiunea acelei conferintie mice (statotaria numai din vr'o 35—40 membri, dintre cari pucini au fostu tramisii tieneturilor respective, si celi mai multi au representat numai person'a loru propria) nu se potu privi de oblegatoriu pentru intrég'a romanime din Transilvania, dé' suntu multe semne, ca una parte a romanilor totusi a primu decisiunea acesteia. Din tienuturile, cari au fostu mai tare representate in conferintia sibiana, abia s'a infiosiati aici la Alb'a Iulia cativa. — Mai că securu potemu scí, cumca celi ce tienu de decisiunea conferintiei din Sibiu — bine séu reu — nu voru recunoscere de oblegatorie decisiunile nōstre, déca voru fi acele chiaru antipode celor sibiane.

E mai multu că verisimile, ca mai toti romanii alegatori din fundulu regiu, apoi din cele dōue districte romanesci si die Hatieg, voru participa la alegere, ba chiaru si la noi, in cerculu de diosu alu comitatului Căsioanei, alegatorii romani suntu dejá angagiati intru atat'a, ca nu pre credu se se mai pota abtiené dela participarea la alegarele de deputatu. Deci, déca amu primi passivitatea absoluta si dupa proiectulu minoritathei, amu decide, ca romanii se nu liè parte la alegeri, se poté prevede siguru, ca acesta decisiune nu amu

pute-o aduce la valoare, si ca natiunea nostra romana ar' remane sfasiata in doue parti spre mare slabire si dauna a causei. Eu unulu nu a-si tien de consultu a decide unu ce, despre care scimu inainte, ca nu lu vomu poté intru adeveru realisá, si prin care necum se ajungemu o tienuta politica solidaria, d'er' amu face propastia intre noi si mai afunda.

Apoi decidiendu noi acum unu ce nerealisabile (e sigur ca nu potem efectua), ore nu amu d'a prin acesta antagonistilor nostri politici o arma spre a poté dovedi, ca: éta intelligent'a romana a decisu abtienere totala dela alegeri, d'er' intre ea si poporu nu e nici una legatura, fiinduca poporulu in mare parte totusi a mersu la urna. Si facundu noi nesce decisiuni, cari poporulu, scimu siguru, ca in mare parte nu le va observa, nu vomu face ore prin acesta unu casu precedentu stricatiosu, prin care dedamu si obicinuim pre poporu a nu fi cu ascultare nici de alta-data de decisiunile conferintelor nostre nationali?

D'er' celi ce defendéze projectul minoritatem, se servescu că de unu argumentu ponderosu, cu aceea, cumca de va otari conferint'a partecipare la alegeri, nici acesta nu o amu poté aduce la valoare, fiinduca celi mai multi alegatori romani prin feliu de feliu de cortesii si coruptiuni voru fi siliti a vota pre candidatii straini, dela care a i abtiené acum, candu alegerile ne stau la usia, nu ne mai este posibile. Déca din momentele susu atense minoritatea comisiunei ar' fi projectatu se ne abtienemu dela alegeri numai in cercuri, unde romanii alegatori suntu pucini, asta a-si mai intielege-o; d'er' că se ne abtienemu si in atari cercuri, unde cea mai mare parte a alegatorilor e de natiune romana, acesta nu o tienu nici decatu motivata, fiinduca — lauda Domnului — in catu cunoscute, romanimea nu e inca asia de corupta, decidiuta si lipsita de semtiul nationalu, că déca in asemenea cercuri de alegere s'ar candida nesce romani cunoscuti acolo si inaintea natiunei de ómeni de caracteru nepetatu, si de nationalisti si patrioti zelosi, se nu o potem — pre langa tóte cortesiele contrarie — baremu pre cea mai mare parte a votisantilor romani aduce la urn'a candidatului nationalu, numai se aplicamu o modalitate buna, si apoi si intelligent'a nostra respectiva se -si imprimésca cu tóta energi'a detorint'a sa. Sum convinsu ca cu multu mai liusioru vomu poté aduce pe alegatorii romani la urn'a candidatilor nostrii, decatu a sustiené **efectuosu** o passivitate absoluta la alegeri.

Ce se va intemplá inse, déca noi nu vomu pune candidati nationali si déca vomu lasa poporulu romanu pre conducere straina? Ora nu voru vota atunci pre candidatii straini? Si ora nu voru fi intre acestia unii si de acela, cari apoi voru folosi circumstant'a acesta in contra nostra, spusndu, ca suntu alesi chiaru si de romani si lucrându spre daun'a natiunei nostre? Si ora, candu scimu de a buna séma ca — de si acum decreta retienere dela alegeri — in unele cercuri romane totusi voru partecipá la alegere romanii, si voru alege candidati romani, intrebu: candu e mai mare posibilitate, ca nime dintre aceli deputati romani nu va compromite prin tienut'a sa caus'a nationale, ora nu atunci candu séu insasi conferint'a ar' insemná pre candidati, séu baremu ar' d'a directiva alegatorilor, ca pre langa ce feliu de conditiuni se aléga?

In tóta privint'a e mai consultu a nu lasa poporulu fara conducere si a nu lu desvetiá de a asculta de intelligent'a sa, — si déca nu potem curmá reulu de totu, baremu a impedeca in catu ne e posibile.

Dela inaugurarea passivitatii in Mercurea au trecutu trei ani.

Credu ca si on. domni frati dela minoritate inca recunoscu, ca aceea passivitate, de si nu a fostu chiaru fictiune, d'er' a fostu totusi inerte, forte pucinu productiva, pre langa tóte, ca atunci

inca nu era o atare schisma intre noi romanii transilvaneni, ce cu dorere o constatamu, ca egsista astadi, si totusi dieu pucinu resultatu potem atribui acelei passivitatii. — Cu atatu mai pucinu efectu potem déra asteptá dela o atare passivitate acum, candu suntemu sfasiati in doue castre. Deci — si déca amu lasa neconsiderate tóte motivele supr'a infirate — chiaru in interesulu efectuirei unei passivitatii vigoróse — nu e consultu — dupa parerea mea modesta — a decretá passivitate **cu retinerea dela alegeri**, de ora-ce ne a invitatu experient'a de pana acuma pe deplinu, cumca o atare passivitate **absoluta** conduce la inertia nu numai in causele publice de statu, d'er' in genere si in alte cause nationale. Multi si dintre intelligent'a nostra nu precep, séu precep falsu passivitatea absoluta; apoi unor'a dintre aceia, cari o si pricepu le da ocasiune bine venita de a poté fi in causele nationale comodi, lenesi, trandavi si inertii, sub cuventu ca asta o poftesce passivitatea decretata. — In contra nu se poté trage la indoiala, ca déca vomu alege deputati nationali, si apoi unu congresu nationalu — in care si deputatii alegundi ar' luá parte — ar' decretá passivitatea ulteriora, atunci prin deputati alesi, ca prin representanti legali ai poporului, s'ar poté d'a acestei passivitatii in asta forma o expresiune mai visibile, mai efectuosa si mai vigurosa.

Din tóte aceste motive nu potu primi déra projectul minoritatem comisiunei esmisse. —

(Va urmá.)

Circulariu episcopescu

in caus'a alegeriloru dietali din anul 1872.

„Onoratului oficiu parochiale gr. cat.

in

(Locuint'i'a).

Inscrierile pentru alegerile dietali s'au terminat dejá in tóta tiér'a; si acusi va sosi insasi diu'a alegeriloru.

De si cunoscem noii pre de ajunsu maturitatea si devotamentulu clerului nostru eparchialu, si mai vertosu alu capiloru districtuali, chiamati a conduce pre confratii loru preoti, totusi ne tienemus de detorintia a ve descoperi si cu acésta ocasiune parerile si svaturile nostre parintesci, si a ve face atenti la deosebitele impregiurari, in cari se afla situata nou'a nostra eparchia, rugandu-ve in Domnulu, că se ve abstieneti dela ori-si-ce actiune care ar' puté se pericliteze ori se vateme interesele nostra religionari.

Condusi de sentiul loialitatei si inconcussei (neclatitiei) fidelitati catra domnitorulu si suveranulu nostru si pururea prompti de a imprimi inalt'a voia a Maiestatei Sale, nu putem se nu fimu cu supunere, ascultare inaltului regimului alu Maiestatei Sale, carele este effusulu voiei si poterei imperatului si regelui nostru. Si pentru ca suntemu convinsi, ca guvernul actualu alu Maiestatei Sale, e condus si insufletit de cea mai buna voia de a elibera tiér'a din ruinele, in care a prefacut'o neintielegerea, emulatiunea reu aplicata, neincredere reciproca, si poft'a de predominire a unui elementu asupra celuilaltu, si in fine intrig'a straina, pentruca suntemu persvazi, ca acei barbati, cari conduu astadi destinele Ungariei, suntu cu totul devotati binelui si prosperitatei patriei nostra preamate, — pentruca in fine scimu si credem tare, ca basea reconciliarei, impacarei sanctionate in art. XII din 1867 constitue paladiulu si fulcrulu celu mai potint alu venitorei nostre fericiri, — si din contra ignorarea acei base, agitarile opositionali, tendintiele de a submina pre regimului actualu, si a desface legaturile pactului salutarui inchisaiu intra corona si tiéra, va duce la ruin'a nostra comună, la anarchia, ori la unu nou si dora mai aspru absolutismu, si ca preste totu, ori-ce incercare inimica in contra guvernului de acum, si a principalor representante si propumnate*) de catra partita condusa de cunoscutulu intieleptu alu tierei, tramsu si alesu de proveditia de condutoriu si midiulocitoriu in tempurile si impregiurarile prezente problematice pentru noi toti, — involvedia, contiene semburile unui mare pericol, ce ne am-

rintia pre noi toti fara deosebire de limba si confesiune, din care poté resulta apunerea libertatei si drepturilor nostre constitutionali comune; — nu numai ca trebuie se fimu cu ascultare si supunere catra acestu regim, ci trebuie se lu si ajutam; pentru aceea ne vomu feri a sprijini prin sufragiul nostru alegerea unui atare candidatul dietalui, despre carele nu suntemu pre deplinu convinsi si ascurati, ca are voi'a cea mai resoluta si taria sufletesca receruta, că intra ori-si-ce impregiurari se lucre in interesulu patriei nostre comune, pre langa sustinerea regimului present, ferinduse a ocupa in areopagulu tierei, unu terenu ori opusetiune, in care se pota numai demustra, er' se ne ajute nemicu, ma chiaru se ne strice. Voimur că deputatul nostru se nu fia omulu ilusunilor si alu sperarilor, cari adese insiela cu zimbetulu loru pre muritori, ci dorimur că acela se traga socota cu impregiurarile de facia, se se puna pe terenul practicu, se se alaturede acelui maioritati din dieta tierei, care are increderea imperatului si regelui nostru, care poté si voiesce a ne da si noue drepturile ce ni se cuvinu, — pentruca ce ne folosesce noue a ne alatura unei partite, carea, precum amu vediutu, nici ca voiesce si precum scimu, nici nu poté se ne dè ceva. Asemene, nu vomu ajunge la scopu si atunci, déca vomu stá singuri noi de noi, isolati, fara nici o propte, fara nici unu ajutoriu.

Aceste insusiri cautate si recerute in barbatii, carora voimur se le damu increderea nostra, nu eschidu amórea si devotamentulu celu mai sinceru catra poporulu nostru romanu, pre carele trebuie se lu iubimur din tóta anim'a si din totu sufletulu nostru.

Deci se alegem atari barbati, cari pre langa credintia neclatita catra inaltatulu imperatui si regelui nostru apostolicu, si pre langa loiala supunere si ascultare catra in. regimul alu Maiestatei Sale, suntu totudeodata strabatuti de cea adeverata amóre si sentiu de dreptate catra poporulu nostru.

Feriti-ve de politica inaugurate de unii ómeni, cari sub masca nationalitatei ducu pre poporulu nostru la retacire, care politica intre impregiurarile de facie nu numai nu poté fericí pre romani, ci din contra, poté si in fapta se pericliteza interesele si causele poporului romanu, denegandu sprijinirea guvernului, nealaturanduse maioritatei dietale, ce are puterea in mana, punenduse in opositiune cu legile sanctionate, — si cu de acele cari pre noi nici nu ne intereséza, — resculandu in contra-ne, pre acei frati ai nostrii, cu cari mai vertosu amu trebui se traimus in pace si fratietate, dificultam; ma facem imposibila castigarea de noue drepturi, fiindu avisati a ocupa in diet'a tierei o pusetiune, in care poté ca ne vomu puté spectora, inse castiga nemicu. Noi voimur că se ne silim a imbunatati sértea poporului nostru, a nu perde nici unu moment din viétia, cu passivitate si nelucrare, ori cu o actiune care nu duce la scopu. Ne apropiam cu incredere de in. regim, de maioritatoa dietale, ne oferim concursulu nostru, că si noue se ni se dë ce e alu nostru, ce ne trebuesce, că se putem fi indestuliti si fericiti pre acestu pamantu.

Nu pociu se retacu frati si fii mei prea amati, ca noi clerulu si poporulu diecesei Lugosiu-lui, si din sentiul recunoscintiei, alu multumirei celei mai sincere, inca suntemu detori a sprijinir pre guvernul actualu de acum. Inca nu s'au implinitu doi ani, de candu preste demnitatea nostra tienemus acestu scaunu episcopescu; in acestu seurtu tempu guvernulu Maiestatei Sale a impresuratu seracia si nou'a nostra diecesa cu forte multe bunatati si daruri, cari acum intrecu tare suma de 150.000 fl. v. a. Aici e pompós'a nostra resedintia episcopescă si langa ea o alta casa camerale, aici suntu edificatele si edificandele si instruindele besericu din Isgariu, Vermesiu, Petromanu, Silagiu, Racoviti'a, Hitiasi, Peru si Visagu, mai multe fouduri intravilane procurate, sume notavere pentru intern'a instruire a mai multor capelle, ajutorirea forte multor preuti si docenti mai lipsiti, si aici e afidarea firma ce ni s'a datu pentru meliorarea subsistentiei clerului din partea transilvana a eparchiei nostra. Aceste tóte cu amóre si incredere deplina parintésca aducundu-vile aminte, mai odata ve rogu in Domnulu, se fiti intiepti, se aveti in vedere interesele eparchiei nostra, se ve férifi de ori-si-ce agitari si demustrari desierte, si se nu difficultati pusetiunea archiereului vostru, carele anim'a si snfletulu lui si lu pune pentru binele si fericirea acestei diecese multu cercate!

Darulu Domnului nostru Isusu Christosu si

*) Aparate.

luminarea Duhului santu se fia cu voi toti in toti vecii.

Parente amatoriu in Christosu!

Episcopu IOANU m/p.,

Copiată in . . . in 25 Iuniu 1872^{*)}.

Cu siese dile inainte de a primi copia ce comunicam mai susu, ne venise si nouă una episcopală, in care ni se dă se pricepem, ca ori-ce incercari de a-si manifesta romanii vointele loru asia precum simtu ei, ar' fi cu totulu deserte, pentru ca intre alte mesuri care s'au luat, mai este si promisiunea solenne, ce s'ar fi facutu clerului superioare gr. orient. ortodoxu, de a i se accorda fundarea de alte două episcopii ortodoxe, dintre care una se fia in Oradea mare, era alt'a in Temisior'a. Acestu felu de pretiu inca ar' fi intru adeveru prea frumosu, prea respectabile; cu tōte acestea elu totu nu face nici a mii'a parte din valoarea ce dau astazi romanii la una individualitate natională politica, la vieti'a politica nationale manifestata mai alesu prin usulu limbei nationale intre ramurile, nu numai ale vietiei private, ci si ale celei publicei politice.

Divin'a religiune a lui Isusu Christosu nu are nici cea mai mica necesitate de a sacrificia vieti'a unei natiuni numerose, pentru că se se sustienă densa pe acestu pamant; a si cugeta unu lucru că acesta, ar' fi una adeverata blasfemia. Déra parentele archiereu Ioanu dela Lugosiu asta ca „unii omeni“ au nationalitatea numai de masca. Noi inca scimua asia, ca „unii omeni“ au in adeveru nationalitatea numai de una masca, era pe natiune de una scara, pe care le place a se sui catu mai susu, său de una camila ghebosa, pe care -si incarcă avutile castigate totu dupa fatigile camilei. Déra déca parentele Ioanu nu vrea că nationalitatea se devina numai una masca si inca fara picu de creri, facea forte bine, déca arata clerului si poporului seu una cate una inca si acelea bunatati pe care le a gramadit regimulu actuale pe umerii natiunei romaneschi, pentru că se le cunoscem cu totii, era omului cei „mascati“ se remana de ruse. Rogamu pe prea s. sa că se nu -si pregețe a luta dispositiuni că se ésa din cancelari'a sa inca si unu asemenea catalogu alu bunatilor; altintre nu vomu poté cuprinde cu mentea nostra cea forte marginita, care potu se fia motivele sale politice nationali, ce l'au induplecatur a-si lasa a-facerile vocatiunei sale si a se pune in categori'a agitatorilor in cestiune de alegeri. —

Dela **Blasiu** publicaramu scirea trista, ca 28/16 Iuniu s'a petrecutu la mormentu canoniculu **Gregoriu Mihaili**, in etate de 69 de ani, repausatul in urm'a unui morbu forte greu, e deplansu cu torrente de lacrime de prea iubitele sale fizice, de generi, nepoti si nepote, de frate si de toti colegii, amicii si alti cunoscuti ai sei. Repausatul in Domnulu a fostu unulu din barbatii cei mai activi si nepregezatori; in tōte situatiunile in care a venit urodata si in tōte functiunile cate a portat, odeniéra că profesoriu, apoi că parochu si că protopopu in Zlatna, era de diece ani că membru din capitulu si asesoru alu consistoriului, preste totu a fostu la loculu seu. Că preotu, de modelu, că romanu, asemenee, unulu din acei nu prea multi, caru pana la anulu 1848 au datu prunciloru sei educatiune adeveratu nationale romanescă. Una mustre de preotu si romanu zelosu! Ceremonia funebrale i s'a facutu de Esc. Sa domnulu archiepiscopu si metropolitu Dr. Ioane Vancea, asistat de mai multi ddni canonici si alti preoti, era predica ce i s'a tenu tu de catra collegulu seu dn. canonico Ioane Negruțiu, a cuprinsu in sene si biograf'a repausatului. (Asteptam se ni se imparatișca spre publicare.)

Totu dela Blasiu ni se scrie, ca acolo ecsamenele publice si de maturitate au decursu cu prea frumosu succesu, apoi se mai adauge: „Multi profesori buni si zelosi va fi avutu Blasiu că de 120 de ani incóce, dera mai buni si mai devotati pentru institutiunea si educatiunea tenerimei nici una-data“. Amu dori se ne informam in detaliu si despre progresele, ce le a facutu Blasiu in orice directiune, că publicul se se convinga, ca

*) Multiamindu domnului copiatoru cu tota caldur'a fratișca, regretam numai atata, ca dat'a emanarei acestui circulariu archierescu lipsesc din copia. Ca dora unu actu că acesta nu va fi esituita fara nici una-data, precum se facea odeniéra la Bisantiu? — Red. Trans.

Blasiulu nu stationează pelunga cele strinsu beserici, ci se aventa cu lumea inainte in ramii de cultura reclamata de present'a incordare a poporului a inainta cu aripi de vulturul intru tōte prin buna crescere si instructiune solida si latita. —

Naseudu in 7 Iuliu 1872.

M. St. Dle Redactoru!

Cugetu ca nu va fi lucru superfluu, déca din candelu in candelu ve voliu comunica cate ceva si despre starea nostra scolaria de aici. — Voliu incepe cu concesiunea dvōstra mai antanu a ve infacișia unu:

Reportu generale

despre activitatea societatei de lectura: „Virtus Romana Rediviva“ a junimei romane studiouse dela gimnasiulu publicu superiore romanescu gr. cat. din Naseudu in Transilvania, pre anulu sco-lasticu 1871/72.

1. In siedint'a 1-a estraordinaria tienuta in 14 Sept. an. tr. st. n. coadunanduse membrii inscriși la provocarea cl. d. Dr. Ioane M. Lazaru directoru gimnasiale si conducatorulu societatei, s'a constituitu societatea alegandu-si oficialii conforme § 14 si 15 din statutele intarite de locurile mai inalte; si s'a conclusu:

a) A se tramite ad circulandum unu avisu pre la p. t. domni din Naseudu si districtu, prin care se invita se partecipe conforme § 6, 7, 10 si 11 că membri onorari ali acestei societati.
b) S'a conclusu de a se ingrijiti, că se se castige folie romane, mai alesu literarie, său pre cala favori său pre a abonare. Resultatulu fù, că s'au castigatu: „Familia“, „Convorbiri literarie“, „Transilvania“, „Amvonulu“, „Federatiunea“, „Albin'a“, „Patria“, „Gazeta Transilvaniei“, „Sperantia“, „Gur'a satului“, „Priculiculu“, „Romanulu“, „Poporulu“, „Armonia“ si „Semenatorulu“.

2. In siedint'a din 19 Oct. an. tr. au diseratatu: B. Borgovanu „Poterea scientiei“ prosa operatu propriu; Silvanu Sohorca „Dorerea mea“ poesia operatu propriu.

3. In siedint'a din 15 Nov. an. tr.: Silvanu Sohorca „Visulu meu“ poesia operatu propriu.

4. In siedint'a din 17 Dec. an. tr.: S. Sohorca „La fratii mei romani“ poesia operatu propriu; Ausentiu Muresianu „Necesitatea scientiei si a culturei“ prosa operatu propriu.

5. In siedint'a din 18 Ian. 1872 a diseratatu Alexandru jun. cl. 5 operatulu „Minutele din urma ale lui Murawieff“ (traducere); Alexandru Popu sen. cl. 5 „Neindreptatirea“ poesia operatu propriu; Basiliu Rocneanu cl. 5 „Marimea si eroismulu romanilor in tempuri de pericile si nenorociri“ poesia operatu propriu.

5. In siedint'a din 15 Febr. a. c. Demetriu Cristea „Dorulu meu“ poesia operatu propriu. F. Lupu cl. V „Nu invetiamu pentru scola, ci pentru vieti“ prosa operatu propriu. S. Sohorca „Primavera in campu“ poesia operatu propriu.

7. In siedint'a din 21 Martiu a. c.: Ioane Tanco „Una privire in trecutulu patriei“ poesia operatu propriu. Alexiu Candale „Despre necesitatea si insemnata literaturei romane“ prosa operatu propriu. Tibuleceteanu cl. V „Nópte“ poesia operatu propriu. B. Borgovanu „Viéti'a campena si urbana“ prosa operatu propriu.

8. In siedint'a din 31 Maiu a. c.: Bumbacu „Rom'a si unulu din filii ei“ poesia operatu propriu. Sirlincanu „Tōte suntu desertatiune“ satira poesia operatu propriu. Borgovanu „La romani“ poesia operatu propriu.

Afara de acestea in fiacare siedintia s'au adusu in paralele cu incercarile literarie diverse concluse, caru atingu mai de aproape intocmirea interna a agendelor societatei si prosperarea ei.

Ér' siedint'a generale tienuta in 2 Iuniu a. c. percurse in modulu urmatoriu:

Dupa deschiderea siedintiei din partea clar. d. directoru gimn. si conducatorulu societatei, prin una vorbire acomodata si via, si dupa referarea presedintelui despre activitatea societatei sub decursu anului, a perceptoriului, bibliotecariului; si propunerile pentru schimbarea unor paragrafi din statute pentru mai marea prosperare a societatei, anesuratu paragrafului 22 din statute in urm'a candidarei facute din partea conducatorului, se alesu cu unanimitate de presedinte: I. Tanco, de vice-presedinte: A. Sirlincanu, de notariu: Ioane Lupoia, de perceptoriu: Tanase, de bibliotecariu: Bas. Popu Sgeorg., de vice-notariu: Stefanu Bodiu si de v.-bibli.: Ioane Popu.

Bani gat'a in cassa suntu 59 fl. 48 cr., si restante 21 fl. 81 cr. v. a.; ér' carti in biblioteca parte donate, parte cumpărate 44 tom., folie 14 donate, 1 prenumerate si cateva tablouri.

Trecunduse la partea literaria, diserara intre vie aplause: B. Borgovanu „Una privire preste patimentu si omu“ prosa operatu propriu; Alexandru Popu sen. „Neindreptatirea“ poesia operatu propriu; Ausentiu Muresianu „Necesitatea culturei si a scientiei“ prosa operatu propriu; I. Tanco „Una privire in trecutulu patriei“ poesia operatu propriu. Dupa fiacare operatu se ecsecută de corulu vocală cate 2 piese.

Dupa acestea presedintele B. Borgovanu luandu si unu remasu bunu in numele tuturor oficilor, si multumindu cl. d. conducatoru pentru prudentea deregere a societatei, intre urari de „se traișca“ doresce fratilor urmatori „succesu bunu“.

In urma cl. d. conducatoru Dr. Ioane M. Lazaru directoru gimnasiale se indrepta cu cuvinte pline de vietia si amore:

1. Catra oficilii fosti, esprimendu-si deplin'a indestulire cu densii accenduandule activitatea loru dupla si urandule succesu bunu intru tōte si prevenitoru, si dorindu că de si de aci inainte deparati de societate corporalminte, se remana uniti spiritualminte, dicindu cu sene si punendu in vietia principale supte dela acésta societate, principia; de amorea lui Ddieu, scientiei, patriei, tronului si natiunei.

2. Catra membrii societatei ce remanu, recomandandule cu unu „macte animi“ activitatea unita cu virtutile recerute.

3. Catra m. on. intelligentia, carea in numeru alesu partecipă, multumindu in numele intregei societati, cu cari dechiară siedint'a de inchisa.

Dupa acésta urmă una reprezentatiune teatrală „Mórtea lui I. Cesariu“ de membrii societatei, ecsecutata cu diseritate laudabile, si finita cu „Et Tu Brute“ urmarita de aplause multe.

Venitulu curatul alu acestei reprezentatiuni de 18 fl. se dedică academiei romane; unu exemplu frumosu si demnu de tota laud'a pusu din partea junimei studiouse din Naseudu!

Că se nu lasu nici unu momentu mai inse-natul din vieti'a nostra scolastica, mai amintescu: că in 3/15 Maiu a. c. junimea studiiosa avu maiale in frumos'a padure „Dumbrava“, la care partecipă unu numeru alesu de intelligenti din Naseudu si giuru. — Petrecerea fù forte frumosă, toaste se redicara pentru insemnata nationale si scolastica a dilei din partea dlui fiscale distr. si advacatu Ioachimu Musresianu, directorul gimn. Dr. Ioane M. Lazaru, prof. gimn. Leone Paveliu si a dlui fisicu districtuale Dr. Stefanu Popu. — Aici se arata una parte insemnata a intelligentiei locali generoza oferindu una sum'a frumosă junimei studiouse pentru suportarea speselor dela maiale. — Multiunit'a nu intardia din partea junimei.

In 21, 22 si 23 Iuniu a. c. se tienura ecsemenele publice la scolele normali si de fetitie romane gr. cat. din Naseudu cu succesu laudale; ér' in 25, 26, 27 si 28 se tienura ecsemenele publice la gimnasiulu publicu superiore din Naseudu, cu unu succesu alesu si tare imbucuratoriu; in 29 dupa „Te Deum“ se cetira clasificarile, impartira premiale si demisera junimea studiiosa. — La ecsemenei asistara pre langa alti domni intelligenti, neintreruptu comisarii delegati ali incl. comitetu scol. gran. rms. d. vicariu for. Gregorius Moisilu, si dlui fisicu districtuale Dr. Stefanu Popu. — De mai multe ori se bucurara ecsemenele si de presența ilustr. d. capitani supr. Alexandru Bohatielu. — Mia placuta vorbirea de inchidere a directorului gimnasiale Dr. Ioane M. Lazaru, cum si a vorbirea rsm. d. vicariu Gr. Moisilu, prin carea imbarbată junimea la studiare limbe italiene ce se propuse in anulu trecutu de directorulu gimnasiale, si a stenografiei propuse de prof. A. Mazanec; — ér' in specie acea impregiurare, ca din partea dlui fiscale distr. Ioachimu Muresianu se dona unu premiu alesu pentru studente escelente in limb'a latina si stenografia. — In 1 Iuliu a. c. se tienu ecsemenele de maturitate verbale cu optu studenti abitienti, sub presidiulu ilustr. sale dlui directoru supremu scol. Alexandru Pál, dintre cari: B. Borgovanu esit matru cu per excellentiam, Ausentiu Muresianu, Demetriu Cristea si Iulin Copitanu maturi cu lauda; Basiliu Ionasiu, Gabriele Scridonu si Silvanu Sohorca rite maturi; ér' Samsonu Orighi sufficienter maturu.

Cum fù de indestulitul directorulu supremu si publicul cu ecsemenele de maturitate se pote vedea din acea impregiurare, ca ilustr. sa direct. supremu scol. Alex. Pál ura corului profesionale că totu-

déun'a se aiba asia ecsamene, cum fù celu din anulu acest'a. — La amédi dede ilustr. d. capitanu supr. Alexandru Bohatielu unu prandiu, la care pre langa directorulu supremu si comisarii resp., partecipara si profesorii ecsaminanti; ér' sér'a se dede una cena din partea directorului gimn., la carea partecipara tóte persoñele, cari asistara in modu oficiosu la ecsamene, cum si unii domni intelligenti. — In 2 Iuliu desu de demanetia se departà ilustr. d. directoru supr. scol. Alexandru Páll catra Clusiu insocitu de urari meritate; ér' studentii declarati de maturi inainte de despartire dedera unu balu in 6 Iuliu a. c. —

Unu partecipante.

Brasiovu 19 Iuliu 1872.

In tóta Ungari'a si Transilvani'a resuna susurele oftarilor si valurile marei celei fara de fundu a recriminarilor pentru intrigele, coruptiunile, bataile si versatulu sangelui in luptele alegerilor intre partitele maghiare, cari devenira acum a fi dusmane cu rancore si pruritu de resbunare intre sene neimpacabile. Kossuth mai provocà pre ai sei, că se petitioneze si protesteze in contra neajunselor de vr'o 30 de alegeri facuta cu factiuni si déca nu voru reesi cu cassarea alegerilor se ésa din diet'a; ér' stangacii tiszaiani voru a-si continua lupt'a impededarei partitei boieresci de a legifera legi de clica si de cast'a boierésca. Avemu dér' la usia lupte inversiunate, si ele potu deveni si funeste, ca-ce cu tóta maioritatea deakistilor de vr'o 236 deputati, stangacii si cu 137 le potu face multa amaratiune.

Alegerile in Transilvani'a inca se afla pe finite. Afara de d. P. Nemesiu alesu dep. in cerc. Mociului cu reversu, romani nu s'au mai alesu nici unulu, cu tóte, ca „T. R.“ scrie, ca in Hatieg, unde esí Arpád Kendeffy, s'ar fi alesu d. Elia Macelariu. — In Ocn'a Sibiului d. Dr. Nemesiu cand. com. activistu cadiu cu 220 in contra la 263 voturi ale magh. Korismits László, asia de bine ajutara deakistii pe comitetulu sibianu. Mai pornti la ageri fara lege mai drépta. —

In Fagarasiu si Naseudu lupt'a intre passivisti si activisti e mare, că si in Brasiovu intre sasi si infratiti. Sasii aici cu apucatur'a loru au raritudo cu vr'o miia insi numerulu indreptatitiloru dintre infratiti si reclamele acestora nu afia la ministeriu sprijinulu speratu, cu tóte, ca se primi min. Tisza si metropolitulu Siaguna de candidati. In Fagarasiu se crede, ca din partea activistilor capitanulu si d. Grideanulu, ori Branu de Lemény voru fi candidati, ér' in Naseudu, totu cam cei de pana acum, déca nu -si voru muta porfirile activistice. Fara reversu inse a alege ar' insema unu indiferentismu condemnabilu facia cu securitatea causei romane. Pe P. Nemesiu, óre se fia adeptulu d. Hossu? inca numai reversulu lu pote opri dela nerespectarea tienutei nationale, dér' cum se aude, elu ar' esplica reversulu numai pentru deciderile unui congresu posthumu bucinatu, ér' nici decum facia cu conferint'a dela Alb'a Iulia, de care in reversu nu se atinge? Pe catu ne a castigat d. Hossu cu votulu unionisticu, nemicu mai multu nu va castiga nici dui pentru natiune, déca i va parasi tienut'a; va castiga inse blasteme si dispretilu unui renegatu egoisticu, déca. —

Hei dle Nemesiu! Astadi sasulu unionistu Wächter candidà aici in Brasiovu si cu tóte, ca fu unionistu, elu acum se lepadà inaintea alegatoriloru de tóte convictiunile lui numai in favórea si respectulu programului nationale din Mediasiu, a promitendu, ca se va sacrificia pentru binele natiunei loru, patria, districtu si orasius. Sic itur ad astra, unde caus'a comuna e mai santa decatul orce ambitiuni seu convictiuni nutritie sub masca de principia, pre candu ele venéza interese mercenarie! — Acum se se iè pe séma cei ce voru cuteza a face crampitie in pandi'a, care se tiese pentru inainta-

rea causei. — In 1—7 Iuliu s'au compusu in Blasius prin barbatii natiunei formularea pretensiunilor nòstre nationali, asia, cum le doresce natiunea si ele voru afia respectu si la regim, déca tota natiunea va fi una in cugete si in simtiri pentru dreptele ei pretensiuni susternute ca base de invoiéla cu regimulu scl. Se ne punem man'a pe sufletu si se nu lu maculamu cu crim'a de predare a causei prin pasi nesocotiti. Vomu reveni cu altu reportu de mana mai autentica. —

Comisariatulu din Ardélu va inceta estimpu, dór' in Sept. dupa cum se scrie. —

Croatii dedera in 11 Iuliu la Maiestate adres'a dietale prin una deputatiune cu cuventare in limb'a croata, Mai. Sa le resupuse nemtiesce, asecurandui, ca intre deputatiunile regnicolare croata si maghiara se voru face invoieli pentru modificarea pretensa in legea de uniune. Lupta va fi incordata, dér' ajunulu intreprinderilor pretendu pacificare in laintru. — — —

In Boem'a s'a descoperit una conjuratiune de a atenta viéti'a gubernatorului Koller; si se facura arestari. —

Pentru visit'a Mai. Sale se facu mari pregatiri de primire in Berlinu; visit'a va fi eschisivu de caracteru ostaticu; — deodata va sosi si principale de corona alu Rusiei la manevra gardei prusiane. — —

In Germani'a se publica legea isgonirei jesuitilor si acestia se tragu acum spre Austro-Ungari'a, vreo 70 in Boem'a Prag'a si au cumparat si mosie. —

In statele latine situatiunea nu s'a alteratu, unu imprumutu ce face republika francesa va insufla respectu. — —

Convenirea colegiale de Dumineca -si excepta program'a productiunilor sale spre multiu-mirea tuturor. —

Insciintiare.

Dumineca in 16/28 Iuliu a. c. la 2 óre p. m. se va tiené in sal'a gimnasiului romanu gr. orient. din Brasiovu adunarea generala a cercului I (alu Brasiovului si Treiscauneloru) alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu, la care suntu invitati a lua parte toti membrii si binevoitorii Asociatiunei.

Totu-odata suntu rogati membrii, care se afla in restantia cu tacsele, că se le resupunda, pentru că se se pota face reportu comitetului centralu din Sibiu inca inainte de adunarea generala dela S. Sebesiu.

Brasiovu, 1/13 Iuliu 1872.

Comitetulu cercualu
alu Brasiovului si Treiscauneloru.

Insciintiare.

In urm'a emisului Ecs. Sale domnului ministrul ung. de cultu si instructiunea publica de sub Nr. 11.441 se va tiené cursulu suplementariu pentru invetiatorii poporali fara de deosebire la confesiuni si nationalitate si in anulu curinte in localitatile preparandiei invetiatorelor de statu din Dev'a dela 5 Augustu a. c. incependum in cursu de 6 septembri, sub care tempu fiasce-care docente, care va frequenta cursulu se va impartasi cu unu diurnu de 60 cr. v. a. din visteri'a statului, ér' aceli invetiatori, cari pre langa tóte ca nu suntu deprinsu in specialitatea loru invetatorésca, nu voliescu a participa la cursulu suplementariu, pana candu nu intregescu cunoisciuntile loru, nu se voru impartasi cu subsidiulu erariale.

Pentru cortelu, cu pretiu catu se pota de efectu, se face ingrigire dupa potentia.

Invetiamantulu se va tiené in limb'a romana si maghiara.

Provocu déra pre toti domnii invetiatori, cari voliescu a partecipá la acestu cursu suplementariu, că se asternă determinatiunea loru pana la finea lunei curinte domnului profesor si directoru pre-

parandialu Franciscu Koos, seu se se infacirosieze la densulu in tempulu acesta in persona.

Dev'a in 9 Iuliu 1872.

Iuliu D. Bárdosi m/p.,
insp. r. scol.

Publicatiune.

Prin carea se aduce la cunoscintia obsteasca, ca prin conclusulu comitetului centrale alegerea celor doi deputati, cari suntu a se tramite de catra liber'a cetate reg. si de catra districtulu Brasiovului la diet'a regatului Ungariei, s'a defiștu pentru districtu pe 21 Iuliu si pentru cetate pe 22 si 23 Iuliu a. c. si că se nu se imbudișca alegatorii in numeru mare s'a statoritu pentru alegatorii, cari se voru infacirosa, ordinea urmatória:

I. In 21 Iuliu 1872 va alege districtulu dela 8 óre demaneti'a pana la 12 óre la amédi 'si déla 2 pana la 6 óre dupa amédi in ordinea, dupre cum se voru infacirosa alegatorii din deosebitele locuri.

II. In 22 Iuliu 1872 are se se infacirosieze cetatea si adica:

a) dela 8 óre demaneti'a pana la 12 la amédi vecinatatile uliti'a vamei, tergulu cailoru, uliti'a Scheiloru, uliti'a noua a spitalului de susu si de diosu, uliti'a caldarariloru de susu si de diosu, uliti'a postei si uliti'a franciscanilor;

b) dela 2 pana la 6 óre dupa amédi vecinatatile tergulu pescelui, uliti'a noua de susu, uliti'a negra de susu, de midulocu si de diosu, uliti'a funariloru antai'a a dòu'a, a trei'a si a patr'a.

III. In 23 Iuliu 1872 si adica:

a) dela 8 óre demaneti'a pana la 12 óre dupa amédi voru alege vecinatatile Brasiovechiului si Blumen'a;

b) dela 2 pana la 6 óre dupa amédi subburbiu Scheiului, curmatur'a computandu aici Dirstele, Stupinile, Temisiulu de diosu si de susu.

Locul de alegere este cas'a sfatului in Brasiovu.

Alegerea este secreta prin predarea biletelor de votisare, pe care se fia numiti cei doi deputati.

Antistii comunei din districtu si tatii de vecini ai singurateilor vecinatati din orasius suntu provocati a se infacirosa deodata cu alegatorii despartimentelor densilor la locul de alegere, spre a adeveri identitatea persoñei alegatorului indrepatitatu.

Listele alegatorilor revalidate si rectificate se afia spre vederea fia-cui dela 6 pana la 9 Iuliu a. c. inclusive in tind'a casei sfatului aifite pe tabl'a cea negra.

Brasiovu, 5 Iuliu 1872.

Comitetulu centrale.

Franciscu de Brennerberg,
presiedinte subst.

3—3

STATIUNEA
calei ferate in Sedisiór'a
se deschide astazi in
18 Iuliu!

Biroulu espeditiunei calei
ferate ungarice

Jos. B. Teutsch
in Sedisiór'a (Schässburg).

Cursurile

la bursa in 19 Iuliu 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 36½ cr. v. a.
Napoleoni	—	8 "	87 "
Augsburg	—	108 "	60 "
Londonu	—	111 "	35 "
Imprumutul nationalu	—	64 "	15 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	70	90	"
Obligatiile rurale ungarice	81	50	"
" temesiane	81	50	"
" transilvane	79	50	"

Edițiunea: Cu tipariul lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.

Redactoru responditor

JACOBU MURESIANU.